

DR. GÓCZA ÁGNES*

Az elzárás mint új büntetési nem a 2012. évi C. törvényben

Az elzárás, mint szabadságelvonással járó büntetőjogi jogkövetkezmény az Új Btk. hatálybalépésével vált a büntetőjog szankciórendszerének elemévé. Ez az intézmény azonban nem „újdonság” a magyar jogban. Mind a tételes jogi szabályok, mind pedig a jogirodalmi álláspontok alátámasztják azt, hogy az új büntetés a szabálysértési jogból, illetve ha távolabbra tekintünk, a kihágási jog normáiból ered. Az elzárás büntetés kialakulása a XIX. századra tehető, amikor is felerősödött a bűncselekmények súly szerinti felosztására való igény.¹ A kihágási jog kialakulása a Deák-féle anyagi jogi törvényjavaslatához kapcsolódik, amely a bűncselekményeket a dichotómia elve alapján büntett és kihágás kategóriákba osztotta.² Az első magyar kodifikált Büntető Törvénykönyv, az 1878. évi V. törvény – a Csemegi-kódex – a trichotómia elvét alapul véve három fokozatba sorolta az egyes bűncselekményeket. Ezek a büntett, a vétség és a kihágás voltak. A kihágásokat egy a kódexhez tartozó külön törvény, az 1879. évi II. törvény cikk, a „kihágási törvény” szabályozta. A törvény a kihágások elkövetőivel szemben elzárás vagy pénzbüntetés kiszabását helyezte kilátásba.³ Az elzárás büntetést a kihágás kategóriájának megszűnésével 1955-től a szabálysértési jogszabályok vették át.⁴ Az 1960-as évek végén hatályba lépett az első önálló szabálysértési törvény. Az 1968. évi I. törvény 16. § (1) bekezdése alapján a szabálysértés miatt alkalmazható büntetések a pénzbírság és a jogszabály által meghatározott kivételes esetekben az elzárás. A rendszerváltást követően, 1999-ben lépett hatályba

* DE Marton Géza Doktori Iskola, I. évfolyam; Témavezető: Dr. Madai Sándor tanszékvezető, egyetemi docens

¹ Az európai törvénykönyvekben a *kettős (dichotóm)* vagy *hármás (trichotóm)* felosztás elvét fogadták el. Ennek megfelelően megkülönböztetünk büntetettre és vétségre vagy büntetettre és kihágásra, illetve büntetettre, vétségre és kihágásra történő felosztást.

² Háger Tamás: *Új büntetési nem a büntető törvényben: az elzárás*, 4. o. (letöltés helye, ideje: http://www.debreceeniuletotabla.hu/doc/bunteto/AROP/HT_Elzaras_szoveg.pdf, 2015.12.22.)

³ 1879. évi XL. tc. 15. §

⁴ A kihágás intézményét és a kihágási bíráskodást az 1955. évi 17. tvr. szüntette meg. A jogszabály megállapította, hogy az addig kihágásként büntetendő bűncselekmények főszabályként szabálysértésként „elnek tovább” a magyar jogban.

a második szabálysértési törvény. Az 1999. évi LXIX. évi törvény továbbra is a pénzbírságot és az elzárás határozta meg, mint a szabálysértés miatt alkalmazható büntetéseket. Ezt a jogszabályt számos módosítást követően felváltotta a jelenleg is hatályos, a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartásról szóló 2012. évi II. törvény. A korábbi törvénnyel egyezően a szabálysértés miatt alkalmazható egyik bünte-

tetés a szabálysértési elzárás, amelyet csak bíróság szabhat ki. Szembetűnő, hogy a korábban is létező szankció új elnevezéssel került szabályozásra. Tóth Mihály a szabadságelvonás kiterjesztését célzó folyamat részeként említi az elzárással sújtható szabálysértések körének kibővítését, amely elsősorban a tulajdon elleni szabálysértéseket érintette, továbbá az elzárás alkalmazási lehetőségének kiterjesztését fiatalok szabálysértőkkel szemben.⁵

Az elzárás Büntető Törvénykönyvben történő szabályozásával azt a célt kívánta elérni a jogalkotó, hogy a szabadságvesztés – amelynek a legrövidebb tartama, az elzárás maximális tartamára figyelemmel két hónapról három hónapra módosult – mellett legyen lehetőség szabadságelvonással járó, rövid tartamú büntetés kiszabására.⁶ Az általános indokolás szerint új Büntető Törvénykönyv szélesíti a bíróság által alkalmazható joghátrányok körét. Az elzárás egy olyan, szabadságelvonással járó büntetés, amely főként azokkal az elkövetőkkel szemben alkalmazható, akikkel szemben szociális, gazdasági, családi vagy életkori viszonyaira tekintettel más büntetés kiszabása célszerűtlen, illetve az elzárás büntetés hatékonyabban szolgálhatja a speciális prevenciót.⁷ Tehát a jogalkotó szándéka az elzárás büntetőjogi szankciók közé emelésével a rövid tartamú szabadságvesztés alternatív büntetési nemének megalkotása volt.

Egyet lehet érteni azonban azzal az állásponttal, amely szerint az elzárás nem a rövid tartamú szabadságvesztés alternatívája, hanem egy rövid tartamú szabadságvesztés. Az indokolás értelmezése kapcsán is felmerülhetnek nehézségek azzal kapcsolatban, hogy melyek azok a szociális és gazdasági viszonyok, amelyek esetén e büntetési nem kiszabása célszerű. A családi és életkori viszonyokat illetően pedig eddig is figyelembe vette a bíróság a büntetéskiszabás körében.⁸

⁵ Tóth Mihály: *Egy büntetőjogász gondolatai a „vox populi” oldalvizén* (letöltés helye, ideje: <http://ujbtk.hu/dr-toth-mihaly-egy-buntetojogasz-gondolatai-avox-populi-oldalvizen/>, 2015.12.22.)

⁶ A 2012. évi C. törvény Általános Indokolása

⁷ A 2012. évi C. törvény Részletes Indokolása

⁸ Balogh Ágnes – Hornyák Szabolcs – Makai Lajos: *Kommentár a Büntető*

Itt kell megemlíteni azt a körülményt is, hogy a törvényben felsorolt első négy büntetési nem súlyossági sorrendben került szabályozásra, ami alapján jelenleg az elzárás a második legsúlyosabb büntetési nem. Az indokolás alkalmazhatósági körrel kapcsolatos magyarázata olyan értelmezéshez is vezethet, hogy az új büntetési nem olyan terheltekkel szemben kerül majd tömegesen kiszabásra, akik előreláthatóan a közérdekű munkát nem tudják – vagy nem akarják – ledolgozni, a pénzbüntetést pedig képtelen kifizetni. Ezen gyakorlat következtében nyilvánvalóan egyszerűbbé és gyorsabbá válhat a büntetés végrehajtás, viszont ellenében áll a büntetés kiszabási elvekkel,⁹ hiszen csupán célszerűségi szempontból a bíróság egy súlyosabb büntetés alkalmazását fogja elrendelni.¹⁰ A törvény társadalmi egyeztetésre bocsátott indokolása azonban, ahogyan erről Tóth Mihály fent említett írásában is olvashatunk, eltérően foglalt állást az elzárás tekintetében. A szöveg szerint „az elzárás egy olyan szabadságelvonással járó büntetés, amely főként a fiatalkorú és az első büntetett elkövetőknél hatékonyan szolgálhatja a speciális prevenciót”. Ezek fényében nem elképzelhetetlen, hogy a valós cél a szabadságelvonás akár néhány napra történő kiterjesztése volt. A szabadságvesztés-büntetés generális minimuma egyébként az 1878. évi V. törvénycikk alapján és az 1978. évi IV. törvény 1993. évi novelláját követően az 1998. évi büntetőnovella hatálybalépéséig egy nap volt.¹¹

Az elzárás és a szabadságvesztés számos ponton tér egymástól. A legszembetűnőbb különbség a tartam, ami az elzárás esetében öt naptól kilencven napig, azaz a szabadságvesztés büntetés generális minimumáig terjedhet. Eltér továbbá egymástól a két jogkövetkezmény a tartam meghatározásának módjában is. Az években és hónapokban meghatározandó szabadságvesztéssel szemben az elzárás tartamát napokban kell meghatározni.¹² Elzárás esetén nincs lehetőség összbüntetésbe foglalásra, mivel ez csak a végrehajtandó szabadságvesztéshez köthető.¹³ Különbség az is, hogy az elzárás nem eredményez visszaesői minőséget, és a Btk. nem tartalmaz ezzel a büntetéssel kapcsolatban olyan rendelkezést, amely alapján a büntetési tételkeret kitágulna, kedvezőbb a törvényi mentesítés, illetve az elévülésre vonatkozó szabályok. Elzárás esetén nincs lehetőség a végrehajtás felfüggesztésére, tekintettel arra, hogy a feltételes elítélés ezen formája a büntetési nemek közül csak a szabadságvesztés kiszabása esetén alkalmazható.¹⁴ A végrehajtás felfüggesztésének lehetőségét egyébként érdemes lenne kiterjeszteni az elzárás kiszabásának esetére is,

ugyanis bizonyos esetekben a büntetés célja nem indokolja a tényleges szabadságelvonást.

Ha azonban a két szankció genus proximumát, azaz a legáltalánosabb vonását vizsgáljuk, ami a büntetőjogban valamilyen hátrányt, vagy hátránnyal való fenyegetést jelent a bűnelkövető számára, láthatjuk, hogy mind az elzárás, mind pedig a szabadságvesztés szabadságelvonással jár. A ma hatályos büntető törvénykönyvekben a büntetőjogi szankciók joghátrány jellege ezen két büntetési nem esetén a legdominánsabb, hiszen ez jelenti a legnagyobb mértékű beavatkozást az elkövető szabadságjogaiba.¹⁵ Emellett egyezőséget mutat a végrehajtás helye is, hiszen az anyagi jogi törvény rendelkezése értelmében mindkét büntetést büntetés-végrehajtási intézetben kell végrehajtani.¹⁶ Ha a végrehajtási oldalról közelítjük meg, nem vitatható, hogy az elzárásra ítélt kedvezőbb feltételek mellett tölti a büntetését, mint a szabadságvesztésre ítélt, azonban a büntetés végrehajtási törvény kifejezetten rendelkezik arról, hogy az elzárás végrehajtása során – ha a törvény valamely kérdésben nem tartalmazna rendelkezést – a szabadságvesztés fogház fokozatára irányadó szabályokat kell alkalmazni.^{17, 18}

A fentiekre tekintettel, úgy gondolom, hogy az elzárás nem tekinthető a rövid tartamú szabadságvesztés alternatívájának, hiszen szabadságvesztést csak szabadságot el nem vonó szankció helyettesíthet. Tehát a rövid tartamú szabadságelvonás szabadságvesztés akkor is, ha másként címkézzük, és akkor is, ha az elzárásra ítélték más körülmények között töltik büntetésüket. A rövid tartamú szabadságvesztés pedig az esetleges speciális prevenciók hatásai mellett jelentős stigmatizáló, megbélyegző, a személyiség fejlődésére károsan ható, illetve a súlyosabb bűnözési formák elcsúsztatását és elfogadását erősítő hatással bírhat.¹⁹

Az új büntetési nem kapcsán két szemléletmód alakult ki, mégpedig az elzárást üdvözlő és az elzárás esetleges negatív hatásait előtérbe helyező. Jelen írásban – nem vitatva az új büntetőjogi szankció pozitív hatásait – a rövid tartamú szabadságelvonással járó büntetések esetleges negatív hatásait kívánom összegezni, bővebben kitérve az ún. 'börtönhatásokra'.

A rövid tartamú szabadságvesztés megítélését illetően a negatív érvek között szerepel, hogy a tartam rövidege miatt nem lehet megfelelő nevelő, javító hatást elérni, hiszen a visszaesők esetében, akik már „megszokták” a büntetés-végrehajtási intézetet, nem beszélhetünk elrettentő hatásról, az első bűntényeket pedig aránytalan hátrány érheti. Emellett pedig

Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvényhez, Menedzser Praxis Szakkönyvtár és Gazdasági Tanácsadó Kft., Budapest, 2014. 138. o.

⁹ Btk. 80. § (1) bekezdés

¹⁰ *Háger: i. m.*: 16. o.

¹¹ A szabadságvesztés-büntetés generális minimumát az 1950. évi II. tv. és az 1961. évi V. tv. 30. napban, az 1978. évi IV. tv. eredetileg három hónapban, majd az 1993–1998-ig terjedő időszakot követően két hónapban határozta meg.

¹² Btk. 46. § (1) bekezdés

¹³ Btk. 93. § (1)–(2) bekezdés

¹⁴ Btk. 85. § (1) bekezdés

¹⁵ *Görgényi Ilona – Gula József – Horváth Tibor – Jacsó Judit – Lévay Miklós – Sánta Ferenc – Váradi Erika: Magyar Büntetőjog Általános Rész*, CompLex Kiadó, Budapest, 2014. 332. o.

¹⁶ Btk. 35. § (1) bekezdés és 46. § (2) bekezdés

¹⁷ 2013. évi CCXL. törvény 273. § (3) bekezdés

¹⁸ Az elzárás és a szabadságvesztés összehasonlításáról bővebben lásd: Karsai Krisztina (Szerk.): *Kommentár a Büntető Törvénykönyvhöz*, CompLex Kiadó, Budapest, 2013. 136–137. o.

¹⁹ *Belovics Ervin – Geller Balázs – Nagy Ferenc – Tóth Mihály: Büntetőjog I. A 2012. évi C. törvény alapján*, HVG-ORAC Lap- és Könyvkiadó Kft., Budapest, 2012. 417. o.

a nevelő, javító hatás nélküli büntetés magában foglalja a szabadságelvonás összes hátrányát, különösen a börtön-infekció veszélyét, a családi, a munkahelyi, illetve más társadalmi kapcsolatok lazulását vagy törését. Fontos megemlíteni azt a körülményt is, hogy az elítéltek nevelése, kezelése csak akkor bizonyul eredményesnek, ha azt az érintett személyiségéhez igazítják. Ez azonban megfigyelést és különböző vizsgálatokat feltételez, amelynek ideje a rövid tartamú szabadságelvonással járó büntetés idejét nagyrészt elvenné, esetleg teljesen kitöltené. A családi, munkahelyi kapcsolatokat illetően is problémás lehet a büntetés-végrehajtási intézetből elbocsátott elítélt számára a visszailleszkedés, hiszen a szabad életbe történő visszatérést nincs elég idő megfelelően elkészíteni.²⁰

A hazánkban kevésbé ismert prizonizáció fogalma tartalmában egyfajta börtönszocializációnak tekinthető. Donald Clemmer, aki a prizonizációs elmélet megalkotójának tekinthető, akként határozta meg, hogy a prizonizáció „...a fegyintézet társadalmi gyakorlatainak, erkölcsének, szokásainak és általános kultúrájának az átvétele.”²¹ Azzal kapcsolatban, hogy mit is vesznek át pontosan a fogvatartottak a büntetés-végrehajtási intézetbe kerülésüket követően, általánosítva az mondható el, hogy a rabtársadalom normatív elvárásait, amelyek a bekerülőket viselkedését és gondolkodását alapvetően meghatározzák. A prizonizációs jelenséggel kapcsolatban kétféle magyarázó modell alakult ki. Az egyik a „deprivációs modell”, amely a börtönkörülmények frusztrációs hatásaiban találta meg a fogvatartottak sajátos értékrendszere kialakulásának és elfogadásának forrását. Ennek alapján a rabtársadalmi rendszer a romboló pszichológiai hatásokra adott válaszként, a társadalom megvetésével való szembenézés ellenreakciójaként jön létre főként azért, hogy megvédje tagjait önmaguk elutasításától, így ehelyett az elutasítókat utasítják el. A folyamatot magyarázó másik modell az „importációs” jelzést kapta. Ennek pedig az a kiindulópontja, hogy a külvilágban létező deviáns szubkultúrákon belül ugyancsak létezik egy „bűnözői értékrendszer”, amelynek bizonyos elemei fellelhetők a rabok normáiban. Ennek az az alapja, hogy a fogvatartás előtti szocializáció útján elsajátított és rögzült mintákat az elítéltek magukkal hozzák a büntetés-végrehajtási intézetbe és ott megváltozott feltételek között ugyan, de továbbra is alkalmazkazzák.²²

Kétségtelen, hogy az ún. börtönhatások eltérő módon és mértékben jelentkezhetnek az adott kormányzati rendszer szigorától, a totalitás és az elzártság fokától, valamint az alkalmazott eljárási módok minőségétől függően, azonban a büntetés-végrehajtási intézeteket

mind a szakirodalom, mind pedig a közvélemény elsősorban negatív oldalról szokta jellemezni.²³

Az erősen totális, zárt típusú intézetek kapcsán végzett kutatások alapján négy csoportba lehet összefoglalni a szabadságelvonás ezen módjának lehetséges káros hatásait. Az első csoportba az „*énkép-devalvációt*” kiváltó hatások tartoznak. Az a helyzet, hogy a fogvatartottat őrzik, alapjában támadja az elítélt énképét vagy személyes önbecsülését. Ilyenkor a rab kénytelen önmagát úgy meghatározni, mint egy gyenge, magatehetetlen, másoktól függő lényt. A „szabad életben” természetes, ha valaki felnőtti önmeghatározással és azzal a tudattal rendelkezik, hogy jórészt ura a saját világának és önállóan, szabadon cselekszik. A totális intézet megszakítja és átrendezi ezt az egyensúlyt és a személyt erőteljesen lefokozza. A második csoportba az „*agressziót*” erősítő hatásokat sorolhatjuk. A szabadságelvonás önmagában is kiválthatja az érzelmi feszültségek nagyarányú megemelkedését és azok agresszív levezetését. Természetesen a meglévő személyiség jellegzetességeinek megfelelően eltérő formában dolgozzák fel ezt a többletfeszültséget az „erős”, szociális térben jól boldoguló, illetve a „gyenge”, szociális térben bizonytalanul, ügyetlenül mozgó egyének.²⁴ A harmadik csoportba az „*antiszociális jellegű normaerősödést*” előidéző hatásokat kategorizálhatjuk. A negyedik csoportot azok a hatások alkotják, amelyek következtében „*kóros pszichés tünetek*” jelentkeznek. Ezek a tünetek meglehetősen változatos formában jelentkeznek az elítélteknél. Előfordulhatnak *pszichovegetatív tünetek*, ami azt eredményezi, hogy az elítéltek különböző egészségügyi panaszokkal fordulnak a börtönorvoshoz, amelyek hátterében azonban számos alkalommal valamilyen lelki probléma áll. Az a fajta börtön norma, amely szerint az elítélt ne legyen lelkileg gyenge, ne panaszkodjon, gátat szab a lelki kitarulkozásnak. Emellett jelentkezhetnek különböző *neurotikus tünetek*, amelyek szorongás, labilitás, érzékenység, kényszeresség, félelmek, kisebbségi érzés, alkalmazkodási zavarok, befeléfordulás, levertség, sírás és öngyilkossági gondolatok formájában nyilvánulnak meg. Ezen tünetek zöme a fogvatartás kezdetekor jelentkeznek és a belső kóros feszültség levezetését jelentik. Végso soron pedig ide sorolhatóak a *szexuális zavarok* is. Itt elsősorban a heteroszexuális deprivációt fiziológiai szinten kompenzáló homoszexualitást kell megemlíteni. Emellett azonban fontos az is, hogy a férfiaknál ez a típusú szexuális kielégülés gyakran társul agresszióval. Ennek a veszélye pedig – a felmerülő jogi és erkölcsi problémákon túl – abban rejlik, hogy beláthatatlan következményekhez vezethet a szabadulás után, illetve szorongást kelthet a heteroszexuális élethez való visszatéréssel kapcsolatban. Mindkét következmény csökkenti a beilleszkedési esélyeket. A nőknél azonban erősebbek az érzelmi hiányok pótlására létesített

²⁰ Nagy Ferenc: *A rövid tartamú szabadságvesztés és szurrogátumai*, Magyar Jog, 1991. 10. szám, 591. o.

²¹ Donald Clemmer: *The Prison Community*, Holt, Rinehart and Winston, New York, 1940. 299. o.

²² Papp Gábor: *Az elítéltek értékrendszere vizsgálata egy hazai büntetés-végrehajtási intézetben*, Statisztikai Szemle, 2011. 9. szám, 931–932. o.

²³ Boros János – Csetneky László: *Börtönpszichológia*, Rejtjel Kiadó, 2002. 157. o.

²⁴ Boros – Csetneky (2002): *i. m.*: 158. o.

kapcsolatok. Általánosságban azonban elmondható, hogy a büntetés-végrehajtási intézetben töltött idő károsan hat a nemi azonosságtudatra, gyengíti az énkép férfiassági/nőiességi vetületeit, valamint nem ad lehetőséget a normális nemi kapcsolatok fenntartására, így ezen készségeket leépíti.²⁵

A káros pszichológiai hatások mellett azonban a végrehajtandó – főként a rövid tartamú – szabadságvesztés gyakorlati alkalmazása ellen szóló érv, hogy ezen büntetés gyakori elrendelésének következtében az igazságszolgáltatás túlterheltségével és a büntetés-végrehajtási intézetek túlszűfolttságával kell számolni, és ez a körülmény tovább erősíti az önmagában is meglévő kriminogén hatás veszélyét. Ha csupán a legindokoltabb esetekben kerülne a bűnelkövető büntetés-végrehajtási intézetbe, akkor kisebb *börtönnépességgel* hatékonyabb nevelés, reszocializálás és büntetés-végrehajtási tevékenység lenne kialakítható.²⁶ Hazánkban egyébként a bíróságok bünteteskiszabási gyakorlatában átrendeződés figyelhető meg az elmúlt két évtizedben, mégpedig a szabadságelvonással nem járó büntetések irányába történt elmozdulás.²⁷ Ugyanakkor nem szabad figyelmen kívül hagyni azt sem, hogy ma már szinte kriminológiai alaptételként fogalmozódik meg, hogy a szabadságvesztés végrehajtásával kapcsolatos költségek többszöröse a szabadságelvonás nélküli szankciók végrehajtása során felmerülőknek.²⁸ Ezen a ponton érdemes megemlíteni azt a tényt is, hogy a büntetés foganatosításával kapcsolatban, az abban részt vevőkre ugyanannyi feladat hárul egy öt napig terjedő elzárás büntetés megkezdésekor, mint egy több évig terjedő szabadságvesztés esetén. Tehát a büntetés végrehajtási intézetbe történő befogadás ugyanolyan eljárás keretén belül történik az elzárás és a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának foga-

natosításakor. Végző soron pedig nem szabad elfelejteni arról sem, hogy a kisebb vétségek elkövetőivel szembeni komolyabb szankció kilátásba helyezése vélhetően szembe helyezkedne a társadalom értékítéletével is.

A rövid tartamú szabadságelvonással járó büntetések pozitív megítélését, illetve szélesebb körű alkalmazásának előtérbe helyezését általában háromféleképpen magyarázható. Elsősorban a szakirodalom által is gyakran hangoztatott érvet említem, amely szerint a rövid tartamú büntetéseket a bűnelkövető további bűncselekményektől történő visszatartása érdekében „*short sharp shock*”²⁹ kell alkalmazni. A másik magyarázat szerint abban a társadalomban, ahol a lakosság nagy szabadságot élvez, a szabadságelvonással járó büntetés nagyobb malumként jelentkezik. A büntetés ezen jellegének növekedése miatt pedig az elkövetett bűncselekmény kompenzálására elegendő egy rövidebb tartamú szabadságelvonás is. A harmadik magyarázat értelmében, amelyik egyébként összefügg az előzővel, a gazdasági növekedésnek, bizonyos országok emelkedő jólétének következtében rövidebb munkaidő, több szabadidő adatik meg a polgároknak. Ezzel pedig új hátrányokozási lehetőségként megjelenik a szabadidő elvonása.³⁰ Persze a rövid tartamú szabadságvesztés szabadidőben történő végrehajtása eltér a téma kapcsán érintett rövid tartamú szabadságelvonással járó büntetésektől.³¹

Tekintettel arra, hogy az elzárás egy új büntetési nem a Büntető Törvénykönyvben, annak generál és speciál preventív hatásait csak a későbbiekben tudjuk majd érdemben vizsgálni. Jelenleg csupán a korábbi rövid tartamú szabadságvesztésre vonatkozó kutatások megállapításait tudjuk kivetíteni az elzárásra. ■

²⁵ Boros – Csetneky (2002): i. m.: 159–161. o.

²⁶ Papp (2011): i. m.: 588. o.

²⁷ Elek Balázs: *A bíró bünteteskiszabási szemléletének jogalkotói alakítása, Kriminológiai Közlemények, Válogatás a Magyar Kriminológiai Társaság 2011. évben tartott tudományos rendezvényein elhangzott előadásokból*, Budapest, 2012. 26. o.

²⁸ Kerezszi Klára – Dér Mária: *Az alternatív szankciók költség-összefüggései*, Magyar Jog, 1998. 5. szám. 273. o.

²⁹ Short, azaz rövid tartamú büntetést, sharp, vagyis szigorú módon, shock, az elkövető elrettentése érdekében.

³⁰ Az első magyarázat Angliából származik, a második a skandináv államokban terjedt el, a harmadik pedig Hollandiára jellemző.

³¹ Nagy (1991): i. m.: 591. o.